

אוצר הנפש

* **		
17:17	16:03	י-ם
17:19	16:18	ת"א
17:17	16:07	חיפה
17:20	16:22	ב"ש

עלון שבועי בענייני תורת הנפש ותיקון המדות משיעורי הרב יצחק גינזבורג שליט"א

אוצר הסיפור 'זהו הבעל שם טוב!'

בתחלת התגלות הבעל שם טוב לא היו הרבה חסידים בעולם, והיו חייבים לחתן את הבנות עם מתנגדים. היה חסיד של הבעל שם טוב עם חתן מתנגד, שמאד מצער את חמיו – השווער רוצה שהאיידם שלו יהיה חסיד וילך אתו לרבי והחתן לא מסכים בשום פנים. השווער הלך לבעל שם טוב והתלונן – 'מה עושים? יש לי חתן מתנגד, לא מסכים לבוא אליך. אני מנסה לשכנע אותו, לפתות אותו, אבל הוא לא מסכים בשום פנים ואופן – הוא למדן, טוען שזהו בטול תורה'. הבעש"ט אמר – 'אל תדאג, כשאהיה בעיירה שלך אדבר איתו, אתפוס אותו'. הבעש"ט הגיע לאותו מקום, קורא לאברך הזה שהסכים בלית ברירה להכנס עם הבעש"ט לעגלה. הם התחילו לנסוע ברחוב, והבעש"ט שאל את האברך – 'אתה יודע מהו רבי?'. היה אז יום קיץ, יום בהיר, והבעש"ט אמר – 'רבי הוא אחד שאם הוא מוציא את המטפחת מהכיס ואומר שירד גשם – מיד ירד גשם'. תוך כדי דבריו הבעש"ט הוציא את מטפחתו ומיד ירד גשם. אחר כך הוא אמר לו – 'אתה יודע מהו רבי? אחד שאם הוא אומר עם המטפחת שיפסיק הגשם – הגשם מיד מפסיק'. שוב, הבעש"ט אמר וגם עשה. אחר כך אמר לו – 'אתה יודע מהו רבי? שאם הוא אומר שירד גשם מצד ימין של העגלה – יורד מצד ימין, וכך עשה עם המטפחת. אחר כך אמר לו אותו דבר לצד שמאל – אז ירד גשם מימין ומשמאל, ומקדימה הדרך יבשה.

'רבי הוא אחד שאם הוא מוציא את המטפחת מהכיס ואומר שירד גשם – מיד ירד גשם'

מהסיפור הזה אדמו"ר הזקן התפעל ואמר – זהו הבעל שם טוב.

יש ווארט שעיקר החידוש של הבעל שם טוב הוא 'אין וועלט, אויס וועלט' – שהוא בתוך העולם ומחוץ לעולם בעת ובעונה אחת. הבעש"ט הוא ברוחניות ובגשמיות, "דאחיד בשמיא ובארעא", בעת ובעונה אחת.

אמירת הבעש"ט שירד הגשם הוא השפעה גשמית. למה שירצה שהגשם יפסיק? הרי צריך כל הזמן להמשיך גשמיות! כאשר הוא רוצה להמשיך רוחניות, שמים, הגשם מפסיק. אם רוצה שירד בצד ימין, אהבה, יורד שם. אם רוצה בצד שמאל, יראה, יורד בצד שמאל. בכלל, הגשם הוא חיבור השמים והארץ וכל מה שהוא רוצה לגבי הגשם הוא בשליטה שלו מאה אחוז.

(משיעור אור לח"י אלול תש"פ)

אוצר הפרשה 'סתמום פלשתים' – חיקוי חיצוני

הפלשתים ראו שאברהם אבינו מצליח מאד – בעיקר בגשמיות, וגם היתה אפילו הבנה שהוא מצליח גם ברוחניות, עד כמה שהם יכולים להשיג מהי רוחניות. לכן, כך כתוב, אחרי שאברהם מת הפלשתים עצמם רצו ללכת בדרך שסלל אברהם אבינו, וגם להצליח בחיים כמו שהוא הצליח. אבל מה? כשהם ניסו לחקות – זה היה רק חיקוי.

יש ווארט מאד חשוב של הבעל שם טוב, בתחלת כתר שם טוב, ש"הרבה עשו כרשב"י ולא עלתה בידם" – למה לא עלתה בידם? כי הם חיקו אותו. אסור לחקות צדיק – צריך ללמוד ממנו, אבל לא לחקות אותו מתוך מחשבה שאני יכול לעשות כמוהו. אם אני רק מחקה אותו, כמו שהפלשתים ניסו לעשות לאברהם אבינו – 'ראיתי ככה, כמו שהרבי עושה גם אני עושה' – החיקוי הוא בלי ה"חיות פנימי" של הרבי. הרבי עשה את זה חי ואתה עושה את זה מת. אם ככה, המעשה לא פועל את הפעולה בכלל. זהו פירוש "סתמום פלשתים", שעל ידי שהלכו בדרך אברהם, אבל רק בחיקוי, לא כמו אברהם באמת – הם סתמו את הדרך. יש איזו דרך איך לעבוד את ה' – אם העבודה חיה הבאר פתוחה, היא נובעת שפע מתתא לעילא, מעלה מ"נ בלשון הקבלה. אבל אם אתה עושה את העבודה הזו "מצות אנשים מלמדה", בחיצוניות, בחיקוי – אתה סותם את הדרך רחמנא ליצלן. (משיעור ב"ח חשון תשפ"ג)

אוצר התבונה

חיי נישואין תקינים (חלק ב')

מהמאמר עולה שישנן תקופות בחיים בהן הקשר זורם, ה"שכינה ביניהם" מופיעה במלוא עוצה וכל אחד מבני הזוג הוא 'כלי' מתאים לגילוי הזה, וישנן גם תקופות בהן נדרשת בעיקר ה'עבודה' בין בני הזוג. מצד האיש והאשה, העיקר הוא העבודה שמזככת ומעדנת אותם והופכת אותם לכלים הראויים לגילוי – "איש ואשה זכו [במובן של הזדככו] שכינה ביניהם".

האהבה והאחדות

בין בני הזוג

מגלות, במודעות

טבעית, את ה'

ה'מדבר' ביניהם

כמובן, עצם הקישור החשוב במאמר בין שמיעת השכינה וגילוי אהבת דודים האלקית לבין האחדות בין נשמות ישראל בא לידי ביטוי באופן פרטי בחיי הנישואין – האהבה והאחדות בין בני הזוג מגלות, במודעות טבעית, את ה' המדבר' ביניהם, והמודעות לנוכחות השותף השלישי (שמעל בני הזוג, ביניהם וגם בתוך כל אחד מהם) עוזרת להתעלות מעל המפריד ביניהם ולהגיע ל"אהבה שאינה תלויה בדבר".

(משיעור ט"ז אייר תשפ"א)

"ואלה תולדת יצחק בן אברהם אברהם הוליד את יצחק"

נושאי הפרשה כתובים כבר מפסוק הפתיחה שלה, "ואלה תולדת יצחק בן אברהם אברהם הוליד את יצחק", כעולה מארבעת פירושי הקדושת לוי לפסוק:

הפירוש הראשון: "תולדת יצחק" היינו פעולתו להיות "בן אברהם" (מיעקב כל הצאצאים נקראים על שם האבות, אך קודם לכן תלוי היה הדבר בפעולת הבן ללכת בדרך אביו) – היינו פעולת היפוך-עצמו לה', כנ"ל.

הפירוש השני: הפיכת יצחק, בעל הנשמה דנוקבא, לבעל נשמה דדכורא, מצד ה"חסד לאברהם" – "ואלה תולדת יצחק [להיות בבחינת] בן אברהם – אברהם הוליד את יצחק [נתן בו נשמה דדכורא, שיכולה להוליד]".

הפירוש השלישי: בטולו של יצחק, שאינו חושב על עצמו, משלים ומעצים את מדת האהבה של אברהם אביו (היינו שרש החסד של אברהם בחכמה, ראשית קו הימין, שהיא בטול במציאות ויראה עילאה), בסוד "יפה כח הבן מנח האב".

הפירוש הרביעי: בהיות יצחק בן אברהם (ההפוך ממנו) הוא זכה להתכללות מדותיהם ביעקב בנו, שמדתו תפארת – "ישראל אשר בן אתפאר" (היינו ש"אברהם הוליד [ממש] את יצחק" – גרם לו שיוליד בן הכלול משניהם).

(משיעור מר חשון פ"ב)

יראת העונש

או שאתה ירא מהגיהנם, או שאתה ירא מהמלך שבכחו להמית ולהחיות. השאלה מה יש בראש שלך – איזה ציור? ציור של המלך או ציור של העונש. אם זהו ציור של העונש הוא מצד הקליפה, פסל מיכה. אם זהו ציור של המלך, שבכחו להעניש ובכחו לתת שכר, זו כבר המדרגה התחתונה מצד הקדושה.

רבקה לא רוצה את פסל מיכה במשפחה שלה, עד כדי כך שהיא אומרת "קצתי בחיי מפני בנות חת" – היא רוצה לתקן את המלכות, שהמניע של יראת ה' לא יהיה יראת העונש. הגם שכתוב בכל הספרים הקדושים שאצל האנשים הפשוטים, רוב האנשים, חייב להיות בסיס של יראת העונש – אבל בחב"ד מאד רגישים לזה, כי זו עבודה שלא מצד הקדושה.

(משיעור ג' מנחם-אב ע"ו)

אוצר הרמז

"מעט צרה היא ליעקב" לצהר – "וממנה יושע"

לא רק שהיום ראש חדש כסלו, החדש שנברא באות ס, אלא שזהו גם היום ה-ס מתחלת השנה (כך בכל חדש כסלו, ביום א' דר"ח או יום ב' דר"ח). אין עוד תופעה כזו, שהאות של החדש היא מספר יום ראש החדש שלו מימי השנה.

כאשר חשון מלא, כמו השנה, יום ה-ס של השנה הוא א' כסלו ויום ה-ע הוא י' כסלו – חג הגאולה של אדמו"ר האמצעי. סימן שכבר בר"ח כסלו יש איזו הארה של הסוף. האות הבאה, פ, היא מ-ז הכפולות ולא מ-יב הפשוטות. האות הבאה שכנגד החדשים היא צ, האות של חדש שבט (הכולל י' שבט, ט"ו בשבט, ועוד ימים חשובים), היא כנגד היום האחרון של חדש כסלו (ו-צ מתחלפת ב-ס באותיות השינים). הכל ס ע צ – כסלו טבת שבט = תענוג תענוג, הכח הפנימי של חדש שבט, רמוז בתוך כסלו. (משיעור ל' חשון ע"ט)

חדשים ואותיותיהם

"הקל קול יעקב והידיים ידי עשו" שוה תורה חדשה, "תורה חדשה מאתי תצא". מה התורה החדשה? שהכל אצלנו – אנחנו יורשים את האורות המרובים דתהו, "הידיים ידי עשו", וממשיכים אותם בתוך הכלים של "הקל קול יעקב". (משיעור י' סיון ע"ט)

אוצר הפתגם

בעצם כל הצרות שיש לאדם בחיים הן פשוט כי ה' רוצה שהוא יתפלל אליו. בסוף "לפום צערא אגרא" ו"ירידה צורך עליה" – כשאני מתפלל לה' בעקבות הצרה אני מגיע בסוף למצב הרבה יותר טוב, שלא הייתי מגיע אליו בלי הצרה שגרמה לי להתפלל.

(משיעור כ"ו תמוז תשפ"ג)